

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:24

Fredagen den 27 januari

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor

Landsbygdsminister Peter Kullgren

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 11–12 december 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 30 januari 2023

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Då öppnar vi dagens sammanträde. Vi välkomnar landsbygdsminister Peter Kullgren med medarbetare till EU-nämnden.

Vi börjar med en åtterrappport från rådet den 11–12 december 2022. Den finns utskickad skriftligt. Jag vill bara höra om landsbygdsministern har något ytterligare att tillägga.

Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Nej, men jag svarar gärna på frågor.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor.

Då går vi in på information och samråd inför rådet den 30 januari 2023. Vi börjar med det som är dagordningspunkt 3 där, ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Vid rådet kommer ordförandeskapet att informera om programmet för det svenska ordförandeskapet. Fokus kommer att ligga på att ge en bild av aktuella frågor på jordbruks- och fiskeområdet och hur Sverige kommer att hantera dessa. Ordförandeskapet kommer därtill att ge en överblick över de möten och konferenser som kommer att hållas i Sverige. Vi kommer också att presentera de fyra övergripande prioriteringarna för det svenska ordförandeskapet. Jag kan tänka mig att ni har hört dem repeteras många gånger, men det handlar alltså om:

- Säkerhet – enighet
- Resiliens – konkurrenskraft
- Västland – grön omställning och energiomställning
- Demokratiska värden och rättsstatsprincipen – vår grundval.

Vi kommer självklart att hålla riksdagen informerad löpande under våren när det gäller arbetet med ordförandeskapet.

Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag läser i slutet här att man planerar att initiera en debatt om översynen av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Utifrån det skulle jag vilja fråga om ålen, och då tänker jag inte på en viss statssekreterare utan på att vi i EU-nämnden har pratat ganska mycket om ålen och att den är utrotningshotad. Det vore önskvärt att Sverige driver på för ett förbud mot fiske av ål. Jag skulle vilja fråga om detta är något som kommer att tas upp i den debatt eller översyn som kommer att initieras.

Anf. 6 VICE ORDFÖRANDEN:

Landsbygdsministern ska få möjlighet att svara på frågan. Men jag ska ändå säga att förslaget i regeringens ståndpunkt är att stå bakom ordförandeskapets arbetsprogram. Det är det vanliga oavsett vilket land som innehar ordförandeskapet. Men det innebär ju inte att riksdagen och EU-nämnden har tagit ställning i sak till det som framförs under den här punkten, utan det görs i sedvanlig ordning med överläggningar och samråd allt eftersom, också under det här ordförandeskapet.

Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Det är precis som ordföranden säger. Det är inga andra principer i grunden, även om svenskt agerande naturligtvis går ut på att vi har en roll att föra processer framåt. Ni känner ju väl till hur det funkar och vilken roll och vilket ansvar som ligger på Sverige under de kommande sex månaderna. Det är viktigt att hantera detta på ett bra sätt även för framtida relationer inom samarbetet.

Vad gäller det mer konkreta i frågan om ålen kan jag säga att det var med i rapporten från föregående rådsmöte, då vi diskuterade fiskekvoter och sådant. Vart det tar vägen i den här diskussionen kommer vi att få se. Men ålen var en av de frågor som diskuterades allra intensivast. Det gäller naturligtvis att vi hittar former för att bevara ålen och fiska den. Ett exempel som vi diskuterade – det var också den ståndpunkt som EU-nämnden ställde sig bakom – var att vi vill försvara vårt sätt att fiska ål, som är ett helt annat sätt att fiska än det som tillämpas i många andra delar av Europa. Vi har tydliga regler om när och hur det får göras. I det senaste beslutet skedde en utökning av antalet månader. Det blev ytterligare tre månaders stängning, vilket naturligtvis är viktigt för ålens bevarande.

Det vi gör är alltså att initiera en debatt. Det kommer att vara vår primära roll – inte att gå in med en given ställning i någon av alla de frågor som ryms inom den gemensamma fiskeripolitiken. Det är vår ambition att vi ska börja diskutera detta.

Anf. 8 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag ser med glädje formuleringar som att man kommer att gå vidare och genomföra EU:s skogsstrategi. Det tycker jag känns väldigt kul att läsa, faktiskt. Sedan talas det också om översyn av geografiska ursprungsbeteckningar. Är det någon typ av

ursprungsmärkning av kött på restauranger som man kan utläsa här? Det skulle också vara väldigt positivt, tycker jag. Jag vill också instämma i Vänsterpartiets betoning av ålen, där vi skulle behöva ett totalstopp enligt det vetenskapliga rådet. Det skulle vara jätteviktigt om regeringen kunde verka för detta i sin roll.

Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S):

Fru ordförande! Tack, landsbygdsministern, för detta! Vi kan absolut instämma när det gäller ålen. Givetvis behöver vi från Sveriges sida ha en framåtlutad position här eftersom situationen är allvarlig. Men det jag ville ta upp är hur vi arbetar utifrån ordförandeskapsprogrammet.

Från Socialdemokraternas sida står vi givetvis bakom ordförandeskapet som sådant och tycker att det är viktigt att vi har den hållningen gemensamt. Men det blir ändå väldigt ytligt när det gäller sakfrågorna. Där kommer vi ändå att behöva ha diskussioner om Sveriges ståndpunkt under ordförandehalvåret. Precis som på andra politiska områden har vi för avsikt att se till att säkra en svensk ståndpunkt. I dagsläget ser vi detta som något väldigt översiktligt. Vi har ju inte särskilt mycket information om vad Sverige kommer att driva inom ramen för ordförandeskapet. Statsrådet får gärna utveckla detta ännu mer.

Anf. 10 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ska ge ordet till landsbygdsministern, så får ministern själv avgöra hur mycket djupare information som kan ges i det här läget. Men jag vill återigen understryka att detta är en presentation av ordförandeskapets arbetsprogram när det gäller landsbygdsministrarnas ansvarsområden. I sak kommer landsbygdsministern att behöva komma tillbaka till riksdagen för överläggningar och samråd i varje sakfråga, där vi också från riksdagens och de olika politiska partiernas sida har möjlighet att ställa frågor och anmäla eventuella avvikande ståndpunkter. Men om landsbygdsministern vill ge någon ytterligare information under denna informationspunkt får han gärna göra det.

Anf. 11 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Även om Sverige är ordförandeland kommer vi självklart att ha diskussion om den svenska positionen i olika frågor – vi räknar inte med något annat. Sedan vet ni lika väl som jag att möjligheten att driva frågor i rådet inte är densamma som annars. Vi kan säkert göra det i en del frågor, men det är en balansgång, för vi måste ta vårt ordförandeskap på största allvar. Det måste bli ett effektivt ordförandeskap som kan komma framåt i processerna.

Vi kommer självklart tillbaka för att överlägga i sak, både i fackutskotten och i EU-nämnden. Att lägga ned kraft och möda på den dialogen är viktigt för oss också.

Detta med de geografiska beteckningarna handlar mer om skydd för olika produkter från olika regioner. Det är en annan process när det gäller ursprungsmärkning av kött på restauranger och så vidare. Det är också en process som pågår. Vi hoppas att kommissionen kommer med sitt förslag under vårt ordförandeskap, så att vi kan ta det i hamn. Just nu kommer jag inte ihåg vad det exakt heter, men det kan vi återkomma till.

Anf. 12 VICE ORDFÖRANDEN:

Då har vi haft information och diskussion om ordförandeskapets arbetsprogram. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 4, som handlar om marknadssituationen i synnerhet efter invasionen av Ukraina. Detta är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 13 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru ordförande! Marknadssituationen kommer att stå i fokus under det svenska ordförandeskapet. Jordbrukssektorn har drabbats av ökade energikostnader och stigande priser på såväl insatsvaror från jordbruket som jordbruksprodukter, vilket i sin tur har bidragit till volatila priser på jordbruksprodukterna.

Världsmarknadspriserna på jordbruksråvaror har varit konstant stigande sedan mitten av 2020, och kriget i Ukraina drev upp priserna på jordbruksråvaror ytterligare, till de högsta någonsin i mitten av 2022. Därefter har priserna sjunkit, men de ligger fortfarande kvar på historiskt höga nivåer.

Den genomsnittliga konsumentprisinflationen för livsmedel i EU uppskattades till 18 procent i oktober 2020 och fortsätter att stiga. Inför 2023 finns inga tecken på en återgång till en mer normal marknadssituation.

Vid rådet kommer ministrarna att diskutera marknadsläget med fokus på vilka ytterligare insatser man ser behov av för att stödja jordbruket såväl i Ukraina som inom EU. En aktuell fråga är om kommissionen ska aktivera jordbruksreserven inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller om det finns andra lämpliga åtgärder för att hantera de utmaningar som finns för jordbruket.

Situationen varierar något mellan olika länder inom EU. Vi kan därför förutse att medlemsländer kommer att framföra olika förslag för att underlätta för drabbade sektorer. Vid rådet kommer det att vara en öppen diskussion om behovet av åtgärder och insatser för att hantera marknadssituationen, men det kommer inte att fattas några beslut vid detta möte.

Vid MJU i går lyfte Socialdemokraterna upp att den svenska positionen ska kompletteras med att Sverige ska motsätta sig en aktivering av jordbruksreserven. Regeringen delar uppfattningen att det i nuläget inte finns starka skäl för en aktivering av jordbruksreserven.

Som ordförande agerar Sverige i hela rådets intresse, och mot den bakgrunden anser vi att det inte är aktuellt att lyfta fram den svenska ståndpunkten specifikt vid detta rådsmöte. Regeringen avser därför att stödja ordförandeskapet i den fortsatta processen.

Anf. 14 JYTTE GUTELAND (S):

Fru ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för redogörelsen och även för responsen på det Socialdemokraterna lyfte upp på gårdagens möte.

Vi anser att man inte ska aktivera krisreserven och förstår att regeringen delar denna hållning. Vi tycker nog ändå att det ska finnas en svensk ståndpunkt om det och att man här lägger onödigt lock på den svenska uppfattningen utifrån ordförandeskapet. Vi insisterar på att man har med

Anf. 15 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Vi vill också understryka vikten av hållbart jordbruk. I dag är jordbruket beroende av olja och gas för drivmedel och arbetsmaskiner.

Det gäller också vid tillverkning av konstgödsel. Nästan hälften av all konstgödsel globalt produceras i Ryssland och Belarus. Importen utgör därför en säkerhetsrisk och ytterligare finansiering av Putins krig. Det krävs också enorma mängder energi för att tillverka konstgödsel och konfliktmineraler från bland annat Västsahara.

Vi tycker att det är problematiskt och ser därför detta som en möjlighet att verkligen ställa om och sluta kretsloppen mer lokalt. Kväve och fosfor ingår också i våra främst överskridna planetära gränser.

Av alla dessa anledningar är det viktigt att främja lokala kretslopp och ta denna möjlighet att ställa om till ett långsiktigt och hållbart jordbruk. En snabb omställning av jordbruket skulle också sluta gynna Rysslands krigsmaskin och göra att vi undviker att hamna i beroende av konstgödselleveranser från andra skuggstater.

Anf. 16 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ska strax ge ordet till landsbygdsministern men vill understryka att även om det finns en stor förståelse i riksdagen för att Sverige som ordförandeland behöva ha lite kortare och mer övergripande ståndpunkter och möjlighet att agera som ordförande ska ståndpunkterna ändå svara mot det som ska diskuteras. Hur man sedan agerar som ordförande får regeringen ta ansvar för. Det handlar alltså om formen för hur ståndpunkter ska utformas. Detta är ett generellt medskick utifrån det som Jytte Guteland och Rebecka Le Moine förde fram.

Anf. 17 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Vad gäller gödselfrågan diskuterade vi på MJU i går ett fakta-PM om det. Det är inte aktuellt för detta råd, men mycket av det du säger delar regeringen, vilket vi också framförde på MJU i går. Vi ser också potential i en ny gödselmarknad, där man kan producera mer i Sverige och inom EU på ett betydligt bättre sätt än vad man lyckas med i dag. Detta har diskuterats på tidigare rådsmöten, och jag har förankrat och fått stöd för svensk position i gödselfrågan i både MJU och EU-nämnden tidigare. Inget har förändrats, så här finns en stor enighet från svensk sida.

Som jag beskrev inledningsvis anser vi inte att vi ska ha en sådan tydlig position och ge oss in i denna diskussion i detta läge. Det är kommissionen som fattar dessa beslut, men givetvis kommer detta att diskuteras på andra nivåer än på själva rådmötet. Jag ser framför mig en ganska märklig situation om ordförandeskapet går in på första rådmötet med en tydlig position i en diskussionspunkt. Det är generellt sett väldigt ovanligt. Från vår sida vidhåller vi alltså att vi ska ha den föreslagna ståndpunkten.

Anf. 18 JYTTE GUTELAND (S):

Jag tackar för din redogörelse men vidhåller att detta är relevant och anmäler därför avvikande ståndpunkt. Vi vill ha med att Sverige anser att man inte ska aktivera krisreserven och att ett hållbart jordbruk är relevant för en europeisk livsmedelsförsörjning.

Anf. 19 VICE ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt anmäld från Socialdemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5, Bioekonomins möjligheter mot bakgrund av de nuvarande utmaningarna, med särskilt tonvikt på landsbygdsområden. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 20 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Att utveckla bioekonomin är en viktig prioritering för regeringen. Den bidrar till klimatomställning, sysselsättning och tillväxt i hela landet. Bioekonomins betydelse har stärkts i ljuset av nuvarande utmaningar. Den bidrar till förnybar energi och försörjningstrygghet.

Förra året presenterade EU-kommissionen en lägesrapport om EU:s bioekonomistrategi. Mot bakgrund av denna rapport och de utmaningar EU står inför ser vi ett behov av att uppmärksamma bioekonomins roll, inte minst kopplat till landsbygden.

Sverige har därför tagit initiativ till rådsslutsatser om bioekonomins möjligheter i ljuset av aktuella utmaningar, med ett särskilt fokus på just landsbygden.

Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! När vi i detta sammanhang pratar om bioekonomi, handlar det om enbart skog eller även om jordbruk och hav?

Anf. 22 JYTTE GUTELAND (S):

Vi vill också få ett klargörande av detta.

Socialdemokraterna i MJU påpekade i går att Sverige inte har någon ståndpunkt i frågan om bioekonomi. Vi är förvånade över detta eftersom det är en prioriterad fråga.

Vi är dock glada för att regeringen avser att återkomma med en överläggning inför att frågan ska upp i rådet. Det ser vi som positivt.

Men varför är Sverige inte lite mer framåtutlutat redan nu?

Anf. 23 VICE ORDFÖRANDE:

Låt mig komplettera lite och i all välmening gör ett medskick vad gäller formen med avseende på hur regeringen valt att föreslå sin ståndpunkt. I ståndpunkten står det att man ställer sig bakom ordförandens arbete med rådsslutsatserna. Men rådsslutsatserna ligger inte på bordet för detta möte, utan på detta möte ska man diskutera inriktningar utifrån tre välformulerade frågor. I form blir det då lite märkligt att ståndpunkten över huvud taget inte berör de tre frågor som ska behandlas på det möte landsbygdsministern ska på nästa vecka.

Jag har all respekt för att vi under ordförandeskapet behöver ha lite kortare och mer övergripande ståndpunkter, men det behöver ändå finnas en samrådd svensk linje och ståndpunkt i de frågor som ska diskuteras.

Vi har fått information från de socialdemokratiska ledamöterna i miljö- och jordbruksutskottet att när det gäller rådsslutsatserna i sak avser landsbygdsministern att återkomma till miljö- och jordbruksutskottet och överlägga och även hålla samråd inför det mötet. Men det får väl landsbygdsministern säga.

Jag skulle vilja att landsbygdsministern med hjälp av medarbetare reflekterar över att ståndpunkten talar om rådsslutsatser som inte ens ska behandlas på kommande möte och varför man väljer att inte beröra de mycket bra tre frågor som mötet faktiskt ska behandla.

Anf. 24 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag börjar med Miljöpartiets fråga. Jo, det inkluderar även jordbruk och hav.

Att vi tar initiativ till denna diskussion och till rådsslutsatser på detta område är för att Sverige har ståndpunkter och en viljeinriktning som vi givetvis vill komma framåt med inom ett viktigt politiskt område. Rent ledarskapsmässigt inför rådet är detta ett sätt att sätta ljus på en fråga. I detta läge i ordförandeskapet vill vi samla in övriga medlemsstaters synpunkter och svar på dessa frågor.

Precis som ordföranden var inne på diskuterades detta på MJU i går, och där konstaterades det att vi givetvis återkommer längre fram efter denna första diskussion inför att det ska tas fram rådsslutsatser.

Anf. 25 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för klargörandet.

I underlaget betonas klimatkrisen, och i ljuset av det nyligen slutna Montrealavtalet vill jag också understryka artkrisen. Det är viktigt att ta med nu när vi har ett färskt avtal som ska implementeras nationellt.

Nyligen skrev 550 forskare till EU om att skogsavverkningen i EU måste minska. De ser en stor risk med att biobränsle felaktigt används som argument. De understryker att biobränsle från skog inte är hållbart ur vare sig ett klimatperspektiv eller ett biologiskt mångfaldsperspektiv.

Jag ser fram emot att ta del av rådsslutsatserna och önskar landsbygdsministern lycka till.

Anf. 26 JYTTE GUTELAND (S):

Fru ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för förklaringen.

Jag ska fatta mig kort, och jag tror att Matilda Ernkrans kan utveckla detta utifrån sin erfarenhet av hur arbetet brukar gå till i detta hus.

Det är lite svårt att veta hur regeringen förhåller sig till dessa frågor eftersom man inte har så lång regeringsbakgrund och inte har visat korten om bioekonomin som kollektiv, med samarbetspartnerna i riksdagen och regeringsunderlaget. Det blir svårt att veta, och det är inte jättetydligt hur regeringen förhåller sig till bioekonomin och hur man reder ut de mycket komplexa frågorna. Det är därför vi undrar vilken hållning regeringen har.

Som jag förstod det av diskussionen i går ska det bli överläggningar framöver. Det är bra att man avser att genomföra det. Detta har vi all respekt för, men det är nu inför diskussionen som vi undrar hur vi ska

förhålla oss. Därför hade det varit bra att skicka med något nu, så att vi vet.

Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill understryka att arbetet med bioekonomi är oerhört viktigt. Det jag vill hänga kvar lite vid är processerna och hur man överlägger och samråder med riksdagen. Det är en sak med den process som kommer att ske när man har förhandlat fram rådsslutsatserna inför mötet den 25 april. Där har landsbygdsministern sagt till utskottet att man följer sedvanlig ordning och kommer att överlägga med miljö- och jordbruksutskottet och också kommer tillbaka till EU-nämnden för ett samråd inför den 25 april. Detta är en process, och det är helt riktigt och viktigt att den sköts på så sätt.

Det jag vill hänga kvar vid är att det är ett samråd med EU-nämnden nu. Landsbygdsministern är på EU-nämndens sammanträde i dag för att samråda inför mötet i nästa vecka, den 30 januari. Samrådet inför detta möte sker ju nu.

Den 30 januari kommer landsbygdsministrarna att ha en diskussion som utgår från tre mycket viktiga frågor, nämligen vad man ser för utmaningar och möjligheter med bioekonomin i dag, vilka ytterligare åtgärder EU behöver vidta för att låsa upp den potential som finns för bioekonomin och hur utvecklingen ser ut när det gäller landsbygdsområdena och jordbruksområdena i bioekonomin de senaste åren.

Det är mycket bra frågor och en bra diskussion, men det är ju dessa frågor som landsbygdsministern är här i EU-nämnden och samråder om just nu. Enligt formerna för hur detta ska göras är den samrådsskyldigheten här och nu. Svaret på de tre frågor som regeringen vill att EU-nämnden ska ta ställning till här är att regeringen står bakom ordförandeskapets arbete med rådsslutsatserna.

Jag vill hävda att detta gäller i form och i sak. Man kan tycka olika i sak om politiken. Det är en annan sak. Men här tycker jag inte att regeringen riktigt fullgör sin samrådsskyldighet mot EU-nämnden. Det är denna formsak som jag vill skicka med.

Vi har detta på bordet och kommer att hantera det, men jag vill vara tydlig. Jag tänker att vi lär oss tillsammans. Det är inte varje år Sverige innehar ordförandeskapet. Hur regeringen använder ordförandeskapet, hur man agerar och försöker samla och vad man säger och gör är regeringens ansvar, men det behöver finnas ett samråd med riksdagen om ungefär vad som är vår inriktning i dessa frågor, på det här mötet.

Det jag försökte förklara är vad man kan fundera kring när det gäller form.

Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag tror att det mesta är sagt, och jag hör vad ordföranden säger. Vi ska naturligtvis fundera på detta så att det blir tydligare framöver.

Från min sida, när det gäller ingången för det möte som vi ska ha på måndag, handlar det om att vi är i ett tidigt läge i en process där vi vill komma framåt i bioekonomifrågorna. Som understryks av alla och som jag tror att vi i grunden och i sak har en bred enighet om handlar det om att samla in övriga medlemsstaters åsikter och tankar, vilket är ordförande-

skapets roll, och att utifrån detta se var det är möjligt att komma överens och sedan återkomma i gängse processer i ett första steg.

Jag tror att det skulle vara märkligt om Sverige som ordförandeland ber om alla inkommande åsikter vid den tidiga diskussionen i processen och att vi sedan avslutar rundan med att säga: "Så här vill vi ha det". Det blir lite märkligt.

Att vi har en dialog om dessa frågor här är inte något märkligt i sak, men det innebär att vi ska tydliggöra vår ståndpunkt som ledare av mötet och som processledare för att få fram något på detta område i ett väldigt tidigt skede.

Sedan behöver vi kanske diskutera form så att ni känner er trygga med vad regeringen gör på mötena. Jag har full förståelse för detta, och jag är angelägen om att utveckla det så att alla känner sig trygga. Det är vår ambition i detta läge.

Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill återigen säga att det finns en stor förståelse från riksdagen för att Sverige innehar ordförandeskapet nu och att de svenska ståndpunkterna därmed kan behöva vara av lite mer övergripande karaktär och kanske lite bredare. Men att ha en ståndpunkt som inte säger någonting om den svenska inriktningen i samtalet känns väldigt märkligt.

Hur man sedan väljer att agera som ordförande har som sagt regeringen ansvar för, men här är det ett samråd. Som statsrådet själv sa tror jag att vi har en bred enighet i sak om de tre frågorna, men det vet vi inte. Vi vet ju inte vad regeringen tycker i frågorna. Det är inte så att man kan falla tillbaka på en tidigare ståndpunkt, eller kan man det? I så fall borde detta ha redovisats. Det hade kunnat vara en del i ståndpunkten.

Jag tror att man behöver fundera lite på det här. Med all respekt för att man är ordförande och behöver känna av var landet ligger, lyssna in och välja vad man ska säga eller inte säga och så vidare – detta måste regeringen själv ta ansvar för – men samrådsskyldigheten handlar om hur man vid det möte som hålls på måndag tänker ta sig an just de tre frågor som man har lagt fram. Det handlar om vad den svenska linjen är så att riksdagen kan få samråda om den.

Anf. 30 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Detta är en viktig diskussion som det känns som att vi skulle behöva ha med samtliga medlemmar i regeringen vid ett samlat tillfälle.

Sverige får generellt mycket kritik. Sveriges riksdag och Sveriges regering får en hel del kritik från näringslivet, forskarsamhället och så vidare för att vi kommer in alldeles för sent. Vi är inte med och påverkar från början, utan vi följer standarden och dagordningen som vi är vana att göra från Sverige. Detta innebär att det, när vi sedan har en position, nästan blir för sent att påverka. Detta läge menar många att Sverige ofta befinner sig i. Då blir det extra konstigt att regeringen inte förankrar en ståndpunkt i Sveriges riksdag, det vill säga vad regeringen vill uppnå på denna punkt, som ordföranden sa.

Vi har också en annan komplikation. Det är att det, om regeringen sitter ganska tyst på mötet, bara är ordförande och inte har någon egen tanke om vart det hela ska föras, finns en möjlighet eller påtaglig risk att vi här i EU-

nämnden, inför mötet den 25 april när det gäller de rådsslutsatser som ska förhandlas, kommer att säga nej, att vi inte håller med regeringen om den svenska positionen och att vi vill ha en annan position.

Det innebär att regeringen i slutändan då måste gå emot det som man själv har suttit och förhandlat fram. Detta är en situation som jag inte tror att någon vill att vi ska hamna i, utan vi vill att Sveriges riksdag och Sveriges regering ska vara överens om EU-frågorna under ordförandeskapet och att vi inte ska gå emot förslaget från ordförandeskapet. Då krävs en väldigt tidig förankring och att vi i EU-nämnden är med från början.

Anf. 31 MALIN BJÖRK (C):

Jag tackar landsbygdsministern så här långt. Jag vill instämma i vad Ilona Szatmári Waldau precis sa om att detta är en viktig diskussion. Vi ska inte dra ut för länge på tiden här, men det känns som att det är en större diskussion än denna punkt.

Jag noterar att det som vi behandlar här i dag och typen av utformning av den svenska ståndpunkten är något som vi har sett tidigare. Landsbygdsministern är inte ansvarig för hur det har sett ut under tidigare samråd här i EU-nämnden, men det är bekymmersamt när ståndpunkterna, utifrån hur de är utformade, är svåra att ta ställning till.

Jag har all förståelse för ordförandeskapet, men om vi breddar diskussionen kan vi konstatera att det finns lite olika synpunkter om hur man leder ett ordförandeskap, hur aktiv man ska vara och vilken typ av ordförandeskap man ska ha. Jag har varit och lyssnat på Svenskt Näringsliv, som uppmanade EU-ministern att vara mer fransk i sitt sätt att vara ordförande, men vi önskar att det ska göras på ett svenskt sätt och att man ska lyckas väl under denna tid.

Vi måste skilja mellan vad ordförandeskapet är och vad samrådskyldigheten i EU-nämnden är. För att få en bred enighet under ordförandeskapet och lyckas med det är det viktigt att det är tydligt för EU-nämndens representanter och ledamöter vad den svenska hållningen är. Detta är återigen en uppmaning, för att vi ska kunna hålla ihop det på ett bra sätt, att göra det tydligt vad vi som ledamöter får ta ställning till här.

Detta är ett medskick som jag vill göra för att vi ska lyckas väl under ordförandeskapet.

Anf. 32 JYTTE GUTELAND (S):

Fru ordförande! Jag tackar ännu en gång för redogörelsen från landsbygdsministern.

Jag tycker, precis som övriga talare här, att det är viktigt att vi klarar av att skilja mellan de olika processerna. I detta läge är samråd med EU-nämnden om olika frågor centralt för att Sverige ska ha en linje som finns med under detta halvår, även om man håller i ordförandeklubban. Jag tycker att alla här har sagt detta, men med lite olika tonvikt.

Jag uttrycker mig för Socialdemokraterna. Vi vill förebygga att vi hamnar i en situation där vi alltför sent inser att vi inte för fram Sveriges prioriteringar under ordförandeskapet utan hamnar i något slags tidsnöd där det inte är tydligt vad vi tycker som kollektiv, som Sverige. Detta vore väldigt olyckligt.

Det är klart att det i det här fallet är en sak att leda en diskussion och en annan att tryggt veta vad vi har en majoritet bakom i riksdagen. Detta bör man ha med sig i ryggsäcken. Där hade det varit värdefullt att få mer av det som ordföranden redogjorde för, att man antingen kan luta sig mot ståndpunkter som vi har haft tidigare eller också utveckla frågorna så att detta finns med. När det gäller hur man sedan prioriterar under mötet för att inte verka arrogant eller föra det åt fel håll hade vi kunnat lita på att man sköter på ett smidigt sätt.

För sakens skull och för att inte komma in i dessa diskussioner alltför sent vill jag säga att det absolut kan vara så att ministern har samma uppfattning som flera partier i riksdagen, men det behöver inte betyda att hela regeringsunderlaget har det. Det är en ny regering med ett regeringsunderlag i riksdagen som, kanske inte så förvånande, har visat sig ha olika åsikter i frågor.

Det finns alltså anledning för oss att undra vad den nya regeringen vilar på för regeringsunderlag i dessa frågor. Vi vill vara säkra på att vi har en likartad hållning när det gäller bioekonomin.

Anf. 33 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag instämmer och kanske kan vara lite mer tydlig och rak. Det känns lite osäkert om regeringsunderlaget och regeringen har samsyn i dessa frågor. Jag har tidigare mött argument från Sverigedemokraterna, som är emot reduktionsplikten, och som i alla fall i debatten har hävdad att man vurmar för skogen. När vi pratar biobränsle är det sådana frågor som kommer upp. Jag tycker därför att det är relevant att få veta om man från regeringens sida, med Sverigedemokraterna som underlag, ens har en samsyn i detta eller om det senare kommer att spricka.

Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill återigen säga att den fördjupade sakgranskningen ska ske i miljö- och jordbruksutskottet. Landsbygdsministern har sagt att detta kommer att ske – det borde kanske redan ha skett i och med att den diskussionen ska utgöra underlag för vidare arbete. Men den kommer att ske i miljö- och jordbruksutskottet, om jag har förstått landsbygdsministern rätt, och man kommer att komma tillbaka till EU-nämnden för mandatgivning och samråd.

Det vi pratar om här och nu är alltså, återigen, det som ska ske på måndag, de frågor som är ställda och det diskussionsunderlag som föreligger. Här är det en ståndpunkt som utgör ett carte blanche; man säger att man står bakom ordförandeskapets arbete med rådsslutsatserna. Detta ger ingen vägledning om vad som är den svenska linjen och ståndpunkten.

Med respekt för att Sverige innehar ordförandeskapet kan vi säkert i EU-nämnden acceptera att det är lite kortare, lite mer övergripande och så vidare. Hur man, som Jytte Guteland sa, sedan agerar som ordförande i rådet – hur man lägger upp det, vad man säger och inte säger, hur man samlar – är regeringens ansvar. Men regeringen och Sveriges riksdag ska ändå veta inom vilket härad tankarna hos den svenska regeringen befinner sig i dessa diskussioner. Det är detta vi samråder om nu.

Med det sagt – vi ska inte dra ut på detta längre – tror jag att vi har gjort detta tydligt, dock kanske inte vad vi tycker i sak, för det kommer vi väl att få återkomma till när vi har något.

Anf. 35 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag vill bara få fört till protokollet att vi från Sverigedemokraternas sida ser att vi har en bred enighet i Sveriges riksdag kring dessa frågor, om vi exkluderar V och MP. Vi har förtroende för att regeringen kommer att hantera det här mötet på ett bra sätt. Vi tycker att det är en väl avvägd ståndpunkt. Jag har hört Socialdemokraterna upprepa sin syn på detta väldigt länge nu, så det är skönt att vi kan vara färdiga med den här diskussionen.

Anf. 36 VICE ORDFÖRANDE:

Jag vill för protokollet säga att jag tycker att jag försöker ta ansvar för det som gäller formen mellan regering och riksdag. Detta är inte en socialdemokratisk syn. Vi har naturligtvis också tittat på hur det såg ut under EU-ordförandeskapet 2009, exempelvis, även om det inte är helt jämförbart. Jag har verkligen försökt få detta att handla om form. När det gäller politiken i sak kommer vi att återkomma. Detta handlar om form. Det är upp till varje parti hur man lägger fram det och tolkar det, men jag vill ändå för protokollet säga att det jag har försökt framföra handlar om form och om att ta ansvar som en del av presidiet.

Anf. 37 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Vi kommer att ta med oss dessa funderingar och synpunkter och framåt naturligtvis överväga hur vi ska få en tydligare process så att nämnden ska känna sig trygg med ståndpunkterna och hanteringen av de olika frågorna.

Jag vill återigen konstatera att det från min och vår sida är väldigt tidigt i processen. Det huvudsakliga syftet under detta möte är inte att driva fram en ståndpunkt från svensk sida utan att få ett första underlag för hur vi ska driva denna fråga vidare under vårt ordförandeskap, inför ett ställningstagande. Detta kommer vi att återkomma till, med information primärt i miljö- och jordbruksutskottet. När vi sedan kommer till sakfrågan kör vi hela processen igen.

Tack så mycket för alla inspel! Vi tar med oss detta.

Anf. 38 VICE ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Från Socialdemokraternas sida tror jag att vi avstår från att anmäla en avvikande ståndpunkt. Vi vill göra medskicket, inte minst utifrån det jag som en del av presidiet försökte hävda gällande form, om hur regeringen kanske kan tänka framåt. Det finns som sagt en respekt för att Sverige innehar ordförandeskapet, och detta vill vi ta ansvar för.

Jag konstaterar alltså att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 39 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Om någon har frågor under de två övriga frågorna ska vi försöka svara på dem.

Anf. 40 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är två punkter: 6 a, Aktuella lagstiftningsförslag – Jordbruksaspekter i översynen av direktivet om industriutsläpp, och 6 b, Översyn om lagstiftningen om djurtransporter.

Anf. 41 REBECKA LE MOINE (MP):

Det här är första gången detta är uppe som en punkt under Övriga frågor. Jag vill bara från Miljöpartiets sida understryka hur viktigt det är att vi försöker få till en bra översyn. Sverige har ett bra rykte när det gäller djur, till exempel i fråga om antibiotika, och ligger långt framme på flera sätt.

Vi vill förstås hålla nere transporttiden och se till att det finns reglering gällande temperatur och tillräckligt utrymme för de djur som transporteras. Vi vill också, som det står i underlaget, försöka se till att man i första hand tänker sig transport av kött eller avelsmaterial snarare än levande djur. Det kan i värsta fall handla om oerhört långa sträckor och långa tider, mycket trängsel och därmed ett onödigt lidande för många djur. Det är också många djur som omkommer under dessa transporter.

För Miljöpartiets del är detta alltså en otroligt viktig fråga, och jag ser fram emot att fortsätta diskussionen kring den.

Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN:

Det handlar om informationspunkter nu under Övriga frågor.

Anf. 43 MALIN BJÖRK (C):

Jag är inne på samma övriga fråga, den om djurtransporter. Detta befinner sig som sagt i ett tidigt skede, men jag passar ändå på att ställa frågan för att se om landsbygdsministern i detta skede har något svar när det gäller hur regeringen ser på det positionspapper som Portugal har tagit fram, inte minst kopplat till ambitionen att minska transporterna av levande djur.

Anf. 44 JYTTE GUTELAND (S):

Fru ordförande! Även vi socialdemokrater vill under denna övriga punkt göra medskicket att det är viktigt att säkra en ambitiös hållning här. Vi har förstått utifrån gårdagens sammanträde i MJU att den nya regeringen står bakom den tidigare regeringens ståndpunkter i frågan. Vi tycker att detta är viktigt.

Vi vill också ta tillfället i akt att säga att detta är en av unionens akilleshälar. Det är fruktansvärt hur djur i dag blir behandlade på vägarna på vissa håll inom EU. Det har funnits kommittéer i Europaparlamentet som har utrett detta på grund av upprepade skandaler på området. Djur färdas i fruktansvärd hetta och under väldigt lång tid; djur dör under dessa vidriga transporter. Man kan inte nog understryka vikten av att vara ambitiös på detta område.

Anf. 45 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Sverige har som ni vet sedan lång tid tillbaka arbetat för ett starkt djurskydd inom unionen. Jag tror att alla här är överens om att vi behöver höja djurskyddsnivån inom EU så att den i alla fall börjar närma

2022/23:24
27 januari

sig den höga nivå vi redan har här i Sverige. Mot denna bakgrund är det mycket positivt att kommissionen har initierat den här översynen.

Det är möjligt att denna skrivelse kommer som en reaktion på vad Sverige tidigare har varit med på. Den svenska regeringen har tidigare, tillsammans med Belgien, Nederländerna, Danmark och Tyskland, gjort inspel om djurtransporter till kommissionen, inför översynen av detta regelverk. Det är som sagt möjligt att detta kommer som en reaktion på att vissa länder tidigare har varit tydliga. Då kommer andra länder med sina inspel i detta.

I detta inspel betonas vikten av en så djurskyddsvänlig utformning som möjligt av den nya lagstiftningen. Här ingår förslag om kortare transporttider för djur, skärpta bestämmelser om transporter av unga och icke avvanda djur, skärpta krav gällande utrymmen och maxtemperaturer och så vidare. Den inställningen gäller fortfarande.

Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi landsbygdsministern med medarbetare för den här gången och önskar er en trevlig helg när det blir dags.

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	2
Anf. 6 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 8 REBECKA LE MOINE (MP).....	2
Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S)	3
Anf. 10 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 11 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	3
Anf. 12 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 13 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	4
Anf. 14 JYTTE GUTELAND (S)	4
Anf. 15 REBECKA LE MOINE (MP).....	5
Anf. 16 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 17 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	5
Anf. 18 JYTTE GUTELAND (S)	6
Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	6
Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP).....	6
Anf. 22 JYTTE GUTELAND (S)	6
Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 24 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	7
Anf. 25 REBECKA LE MOINE (MP).....	7
Anf. 26 JYTTE GUTELAND (S)	7
Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	8
Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	9
Anf. 31 MALIN BJÖRK (C).....	10
Anf. 32 JYTTE GUTELAND (S)	10
Anf. 33 REBECKA LE MOINE (MP).....	11
Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 35 MARTIN KINNUNEN (SD)	12
Anf. 36 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 37 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	12
Anf. 38 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 39 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	12
Anf. 40 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 41 REBECKA LE MOINE (MP).....	13
Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 43 MALIN BJÖRK (C).....	13
Anf. 44 JYTTE GUTELAND (S)	13
Anf. 45 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN	14